

Z A K O N

O OSTVARIVANJU PRAVA IZ ALIMENTACIONOG FONDA

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se osnivanje, upravljanje i način finansiranja Alimentacionog fonda, prava deteta na privremeno izdržavanje iz Alimentacionog fonda, postupak za ostvarivanje prava na privremeno izdržavanje iz Alimentacionog fonda i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava na privremeno izdržavanje iz Alimentacionog fonda.

Član 2.

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primenjuje se zakon kojim se uređuju porodični odnosi i zakon kojim se uređuje izvršenje i obezbeđenje.

II. ALIMENTACIONI FOND

Član 3.

U Republici Srbiji osniva se Alimentacioni fond, kao budžetski fond, radi iskazivanja sredstava obezbeđenih za privremeno izdržavanje dece u skladu sa ovim zakonom.

Alimentacioni fond se osniva na neodređeno vreme i njime upravlja ministarstvo nadležno za porodičnu zaštitu (u daljem tekstu: upravljač Alimentacionog fonda), u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem.

Sredstva za finansiranje Alimentacionog fonda obezbeđuju se iz:

- 1) budžeta Republike Srbije;
- 2) donacija;
- 3) drugih prihoda u skladu sa zakonom.

Član 4.

Javnost rada Alimentacionog fonda obezbeđuje se objavljivanjem izveštaja na šestomesečnom nivou.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o sredstvima koja su obezbeđena u Alimentacionom fondu, kao i o sredstvima utrošenim za namenu utvrđenu ovim zakonom.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana objavljuje se na veb-prezentaciji ministarstva nadležnog za porodičnu zaštitu.

III. PRAVO NA PRIVREMENO IZDRŽAVANJE I POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PRIVREMENO IZDRŽAVANJE IZ ALIMENTACIONOG FONDA

Član 5.

Pravo na privremeno izdržavanje iz Alimentacionog fonda može da ostvari dete koje je državljanin Republike Srbije i ima status izvršnog poverioca u izvršnom postupku pokrenutom radi ostvarivanja prava na zakonsko izdržavanje.

Član 6.

Ako se izvršni postupak pokrenut radi ostvarivanja prava deteta na zakonsko izdržavanje ne sprovede, u celini ili delimično, duže od dva meseca od dana dostavljanja rešenja o izvršenju izvršnom dužniku, javni izvršitelj poziva izvršnog poverioca da se u roku od osam dana izjasni da li je saglasan da se privremeno izdržavanje obezbedi iz sredstava Alimentacionog fonda.

Član 7.

Ako se izvršni poverilac saglasi da se privremeno izdržavanje obezbedi iz sredstava Alimentacionog fonda, javni izvršitelj odmah po prijemu saglasnosti dostavlja obaveštenje upravljaču Alimentacionog fonda.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o izvršnom poveriocu, izvršnom dužniku i obim ispunjenja obaveze. Uz obaveštenje se dostavlja i rešenje o izvršenju sa izvršnom ispravom.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana se dostavlja upravljaču Alimentacionog fonda elektronskim putem preko portala ministarstva nadležnog za pravosuđe.

Član 8.

Upravljač Alimentacionog fonda dužan je da u roku od 15 dana od dana prijema obaveštenja iz člana 7. stav 1. ovog zakona donese rešenje o isplati iznosa privremenog izdržavanja iz sredstava Alimentacionog fonda i izvrši prenos tih sredstava na račun izvršnog poverioca.

Iznos privremenog izdržavanja koji se isplaćuje iz sredstava Alimentacionog fonda ne može biti veći od minimalne sume izdržavanja koja se utvrđuje u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi.

Iznos privremenog izdržavanja isplaćuje se za period posle donošenja rešenja o isplati.

O prenosu sredstava izvršnom poveriocu iz stava 1. ovog člana upravljač Alimentacionog fonda obaveštava javnog izvršitelja i izvršnog dužnika.

IV. POVRAĆAJ ISPLAĆENOG IZNOSA IZ ALIMENTACIONOG FONDA

Član 9.

Sredstva isplaćena iz Alimentacionog fonda po osnovu privremenog izdržavanja namiruju se od izvršnog dužnika u istom izvršnom postupku koji je pokrenut radi ostvarivanja prava na zakonsko izdržavanje, posle namirenja izvršnog poverioca.

Sredstva iz stava 1. ovog člana uplaćuju se na račun budžeta Republike Srbije.

Član 10.

Republika Srbija ima pravo na povraćaj sredstava od izvršnog dužnika isplaćenih iz Alimentacionog fonda, sa kamatom na isplaćeni iznos, ukoliko nisu isplaćena u izvršnom postupku iz člana 9. ovog zakona.

Pravo Republike Srbije iz stava 1. ovog člana ne zastareva.

Sredstva iz stava 1. ovog člana uplaćuju se na račun budžeta Republike Srbije.

Član 11.

U postupku radi povraćaja sredstava od izvršnog dužnika isplaćenih iz Alimentacionog fonda Republiku Srbiju zastupa Državno pravobranilaštvo.

Član 12.

U slučaju smrti dužnika izdržavanja, za ispunjenje potraživanja Republike Srbije iz člana 10. ovog zakona odgovaraju njegovi naslednici do visine vrednosti nasleđene imovine.

V. OBAVEZE JAVNOG IZVRŠITELJA**Član 13.**

Javni izvršitelj koji sprovodi izvršni postupak koji je pokrenut radi ostvarivanja prava na zakonsko izdržavanje dužan je da u slučaju početka namirenja iz imovine izvršnog dužnika obavesti o tome upravljača Alimentacionog fonda radi prekida isplate sredstava za privremeno izdržavanje.

Javni izvršitelj iz stava 1. ovog člana dužan je da svakog meseca proverava da li je izvršni dužnik stekao imovinu podobnu za izvršenje.

Javni izvršitelj je dužan da proveru iz stava 2. ovog člana vrši i po obustavi izvršnog postupka i, u slučaju da pronađe imovinu lica koje je obveznik izdržavanja, o tome obavesti Državno pravobranilaštvo radi pokretanja odgovarajućeg postupka.

Član 14.

Postupanje javnog izvršitelja suprotno odredbama ovog zakona predstavlja težu disciplinsku povredu javnog izvršitelja u skladu sa zakonom koji uređuje izvršenje i obezbeđenje.

Za disciplinsku povredu iz stava 1. ovog člana javnom izvršitelju može se izreći disciplinska mera propisana zakonom koji uređuje izvršenje i obezbeđenje za težu disciplinsku povredu, izuzev disciplinske mere javne opomene.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 15.**

Ako u izvršnom postupku pokrenutom radi ostvarivanja prava na zakonsko izdržavanje započetom pre stupanja na snagu ovog zakona, u kojem nije sprovedeno izvršenje, u celini ili delimično, u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, javni izvršitelj će pozvati izvršnog poverioca da se u roku od osam dana izjasni da li je saglasan da se privremeno izdržavanje obezbedi iz sredstava Alimentacionog fonda.

Član 16.

U roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa i ministarstvo nadležno za porodičnu zaštitu obezbediće tehničke uslove za elektronsko dostavljanje obaveštenja upravljaču Alimentacionog fonda.

Član 17.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o ostvarivanju prava iz Alimentacionog fonda sadržan je u članu 97. tačka 10. Ustava Republike Srbije kojim je, između ostalog, utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti brige o deci.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Republika Srbija predloženim zakonom ispunjava svoju dužnost utvrđenu u članu 27. Konvencije o pravima deteta, tako što, u skladu s nacionalnim uslovima i svojim mogućnostima, propisuje odgovarajuće mere, s ciljem pružanja pravovremene finansijske podrške detetu, u vidu privremenog izdržavanja, u slučajevima u kojima roditelj ili drugi srodnik deteta ne izmiruje dužnost izdržavanja određenu izvršnom ispravom, a postupak prinudne naplate nije moguće sprovesti jer dužnik nema imovinu ili je potrebno vreme da se iz imovine namiri dospelo potraživanje na ime zakonskog izdržavanja deteta. Prema predloženom rešenju, sredstva za privremeno izdržavanje deteta obezbeđivala bi se iz državnog – Alimentacionog fonda koji bi se ovim zakonom obrazovao kao budžetski fond.

Pored toga, predloženim zakonom propisuju se odgovarajuće mere kako bi se obezbedilo da dete u budućnosti dobija izdržavanje od roditelja ili drugih lica koja su finansijski odgovorna za dete. Istovremeno, obezbedilo bi se i da država, po prestanku isplata utvrđenog iznosa privremenog izdržavanja, ostvari pravo na regres od dužnika izdržavanja.

Nepotrebno je isticati koliko se na ovaj način olakšava položaj samog deteta i roditelja koji vrši roditeljsko pravo ili staratelja, odnosno drugog lica koje o detetu brine, budući da se iz Alimentacionog fonda sredstva potrebna za izdržavanje deteta isplaćuju najkasnije dva meseca nakon pokretanja izvršnog postupka, čime se osigurava egzistencija deteta i njegova elementarna prava, a postupak prinudne naplate zakonskog izdržavanja od dužnika izdržavanja neometano teče do konačne realizacije.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

U uvodnim odredbama Predloga zakona (čl. 1. i 2) regulisan je predmet zakona, odnosno sva pitanja koja zakon uređuje, počev od osnivanja Alimentacionog fonda, preko upravljanja do načina finansiranja i ključnog pitanja postupka ostvarivanja prava na privremeno izdržavanje iz Alimentacionog fonda. Takođe, uvodnim odredbama ustrojen je princip supsidijarne primene zakona kojim se uređuje izvršenje i obezbeđenje, kao i zakona kojim se uređuju porodični odnosi.

Alimentacioni fond koji se ovim zakonom osniva kao budžetski fond na neodređeno vreme, je fond čije se upravljanje, prema odredbi člana 3. Predloga zakona poverava ministarstvu nadležnom za porodičnu zaštitu. Normirani izvor finansiranja postavljen je primarno na nivou budžeta, zatim donacija, a na kraju i drugih prihoda u skladu sa zakonom.

S obzirom na važnost novog režima privremenog izdržavanja za svu decu u Srbiji koji će posredstvom budžetskog fonda biti obezbeđen, propisano je eksterno komuniciranje ka javnosti putem izveštaja o radu koji se objavljuje na sajtu upravljača Alimentacionog fonda tj. ministarstva nadležnog za porodičnu zaštitu, prema propisanoj dinamici (član 4. Predloga zakona).

Odredbom člana 5. Predloga zakona propisana je kategorija subjekata koja može da ostvari pravo na privremeno izdržavanje iz Alimentacionog fonda. Uslovi su kumulativno postavljeni u smislu da se radi o detetu i to detetu u kontekstu Porodičnog zakona što podrazumeva i maloletnu i punoletnu decu do 26. godine dok su na redovnom školovanju, da je državljanin Republike Srbije i da ima status izvršnog poverioca u izvršnom postupku pokrenutom radi ostvarivanja prava na zakonsko izdržavanje. Pokretanje izvršnog postupka jeste neophodan uslov za dalje aktiviranje mehanizma Alimentacionog fonda.

Odredbom člana 6. Predloga zakona propisan je status izvršnog postupka u smislu uspešnosti sprovođenja izvršenja, kao i dispozicija izvršnog poverioca u odnosu na angažovanje sredstava iz Alimentacionog fonda kao uslov za ostvarivanje privremenog izdržavanja.

Odredbama člana 7. Predloga zakona propisan je tok i uloga javnog izvršitelja u ovom postupku. Ako se izvršni poverilac saglasi da se privremeno izdržavanje obezbedi iz sredstava Alimentacionog fonda javni izvršitelj odmah po prijemu saglasnosti dostavlja obaveštenje upravljaču Alimentacionog fonda. Uređena je sadržina obaveštenja sa obaveznim elementom obimom izvršenja. Obaveštenje se dostavlja elektronskim putem radi efikasnosti.

Odredbama člana 8. Predloga zakona uređena je obaveza upravljača Alimentacionog fonda da u propisanom roku donese rešenje o isplati iznosa privremenog izdržavanja iz sredstava Alimentacionog fonda i izvrši prenos tih sredstava na račun izvršnog poverioca. Određen je maksimalni iznos koji može da se isplati iz sredstava Alimentacionog fonda na taj način da je vezan za minimalnu sumu izdržavanja koja se utvrđuje u skladu sa Porodičnim zakonom. Ovde je važno istaći da izvršni postupak nastavlja da teče, odnosno da se sprovodi i dok traje privremeno izdržavanje.

U glavi IV. Predloga zakona (čl. 9 - 12) uređena su regresna prava Republike Srbije prema izvršnom dužniku za iznos sredstava koja su isplaćena iz Alimentacionog fonda. Zaštitni mehanizam za Republiku Srbiju kao isplatioca propisan je odredbom člana 9. Predloga zakona tako što je dato ovlašćenje javnom izvršitelju da u istom izvršnom postupku koji je pokrenut radi namirenja zakonskog izdržavanja sprovede i izvršenje iz sredstava izvršnog dužnika u korist Republike Srbije za ona sredstva koja su isplaćena iz Alimentacionog fonda. Republika Srbija ima pravo da u parničnom postupku zahteva povraćaj sredstava od izvršnog dužnika isplaćenih iz Alimentacionog fonda, sa kamatom na isplaćeni iznos, ukoliko povraćaj nije realizovan u izvršnom postupku.

Dužnosti javnog izvršitelja su da u slučaju početka namirenja iz imovine izvršnog dužnika obavesti o tome upravljača Alimentacionog fonda radi prekida isplate sredstava za privremeno izdržavanje, da svakog meseca proverava da li je izvršni dužnik stekao imovinu podobnu za izvršenje, kao i da ove provere vrši i po obustavi izvršnog postupka radi ostvarivanja regresnih prava Republike Srbije (čl. 13.)

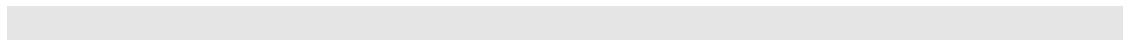
Prelaznim i završnim odredbama uređuje se primena ovog zakona i na postupke izvršenja koji su pokrenuti pre njegovog stupanja na snagu, a u kojima izvršenje nije sprovedeno u roku od dva meseca od dana stupanja zakona na snagu. Na taj način izvršni poverioci iz ranije pokrenutih postupaka stavljaju se u isti položaj

kao i izvršni poverioci koji će postupak pokrenuti i nakon stupanja zakona na snagu (čl. 15).

U čl. 16. i 17. određen je rok za uspostavljanje elektronskog alata za dostavljanje obaveštenja i stupanje zakona na snagu.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona u 2025. godini obezbediće se sredstva u iznosu od 500.000.000 dinara u budžetu Republike Srbije, a u naredne dve fiskalne godine sredstva za ove namene obezbediće se u okviru limita rashoda i izdataka opredeljenog za Ministarstvo za brigu o porodici i demografiju.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE
--

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Narodni poslanik

2. Naziv propisa

ZAKON O OSTVARIVANJU PRAVA IZ ALIMENTACINOG FONDA/ LAW ON EXERCISING RIGHTS FROM THE ALIMENTATION FUND

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

- a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,
/
- b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,
/
- v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
/
- g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
/
- d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.
/

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

- a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
/
- b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
/
- v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
/
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
/
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.
/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti

propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

/

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

/

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

/

Beograd, 30. april 2025. godine

Potpis ovlašćenog predlagača propisa

Ana Brnabić